

HETI SZEMLE.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egy évre ————— 3 frt — kr.
Félévre ————— 1 frt 50 kr.
Negyedévre ————— frt 75 kr.
Tanítóknak és kézműiparosoknak egy évre 2 frt.
Egyes szám ára 7 kr.

Felolós szerkesztő

BÁTHORY ENDRE.

A lap kiadója:

A „PÁZMÁNY-SAJTÓ.”

A szerkesztőséget és kiadóhivatalt illető összes küldemények, pénzek, hirdetések, stb. a „Pázmány sajtó” címére küldendők. (Deák-tér 19. szám.)

Hirdetések jutányos árban vétetnek fel.

Nyitótör sora 20 kr.

A lap megjelenik minden szerdán.

Bánffy megbukott.

Végre győzedelmeskedett a nemzeti öntudat, melyet ugyszólván ennek az erőszakos embernek hazánk jogai és alkotmánya ellen elkövetett merénylete keltett életre. Bekövetkezett, a mit már hónapokkal ezelőtt látni lehetett, mert halál ellen nincsen orvosság, a bomlásnak indult szervezetben mesterséges eszközökkel csak ideig-óráig lehet megtartani az életerőt.

Hozzá is láttak a kuruzsoláshoz minden oldalról, Tisza és érdektársai nem kimélték a nemzetnek legfőbb kincsét, agyongázolták alkotmányát, csak hogy épségben tarthassák azt a rendszert, mely egy érdekszövetség jólétéért, hatalmának fennmaradásáért mindig kész volt kizsákmányolni a polgárság anyagi jólétének erőforrásait, megnyirbálni szabadságát, gyakran a legdurvább eszközökkel kioltani magának a hazaszeretnek fellángoló tüzét.

A mentési kísérlet azonban nem sikerült. Amit a Tiszák ezuttal kieszelték, csak jobban sietette Bánffy végóráját. Fegyverre vált minden eszme, minden gondolat, mely rendkívüli erővel fordult a feltalálók ellen.

S ime most szabadabban lélegzik fel a nemzet, midőn hirül veszi,

hogy ennek a rendszernek legerőszakosabb fentartója, ki érdemtellenül foglalta el s méltatlanul töltötte be Magyarország miniszterelnöki székét, a gögijében és hatalmában elbizakodott Bánffy helyéről távozni kénytelen.

Nem önkényt, nem jószántából megy, nem a nemzet részvéte és sajnálkozása kísérte utolsó útjára, hanem az érzelmek olyanféle vegyülete közt veszi kezébe a vándorbotot, mint akit garázdálkodásai miatt az ajtón kidobnak. Megmutatták neki már régen az utat, melyen haladva legalább a tisztesség látszatával búcsuzhatott volna. Nem tetszett. Szívósan ragaszkodott a bársonyszékhez, melyet a maga számára még hazája alkotmányának árán is meg akart menteni. Most pusztulnia kell csufosan, mert az alkotmányos király maga akarja így.

El akarta adni végleg a nemzetet, meg akarta végleg fosztani örendelkezési jogától, attól sem riadt vissza, hogy a királyt esküszegésre csábítsa, csak hogy megmaradhasson azon a polczon, melyen hazájának kárára és szegényére vált.

Bármit is hozzon a jövő, a mostani állapotnál veszedelmesebb helyzetet teremteni nem lehet. A visszahatás idejét éljük, midőn a megnyilatkozott nemzeti akaratnak érvé-

nyesülni kell és fog is érvényesülni olyan formában, mely az ősi jogoknak biztosítéka lesz, s utját vágja a polgárság anyagi pusztulásának is.

Nagy küzdelmeket csak erősebb rázkódások provokálnak, de ha egyszer felkorbácsolta a vihar a hullámokat, ha a minden oldalról szenvedett bánatalom ellenállásra hívta fel a nemzet erejét, az soha sem szokott elsimulni anélkül, hogy nyomot ne hagyjon maga után történetében, hogy meg ne orvosolja azokat a sérelmeket, melyek létérdekeit kockára tették. Az ellenkező csak akkor következhetik be, ha a felébredt nemzeti öntudat az erőszak elnyomásának engedni kénytelen.

Nálunk most nem így volt. A hazaszeretet aratott győzelmet az erőszak felett, a nemzet közvéleménye érvényesült, mely féluton bizonynyal meg nem fog állani, kétes értékű eredménnyel nem fogja beérni. Ez a csomópont az, mely Bánffy bukását nagyhorderejűvé teszi. Nem egy ember fejről van szó, hanem azokról az üzelmekről, azokról a törvénysértésekről és jogtiprásokról, melyeket a hatalmon levők a szabadelvűség czégére alatt évtizedeken keresztül elkövettek.

Biztosítékok kellene most ennek a mélyen sanyargatott nemzetnek, hogy a múlt a jövőben meg-

TÁRCZA

Páduai szent Antalról.

Legenda.

Jön a gyászshir szent Antalhoz:
— Atyád gyilkos! Törvény mondja!
A holnap rá esuf halált hoz,
Hóhérbárd a vérét ontja.

És a szent a porba hullva
Hő imát küld föl az égbe;
Fölkel onnan óra múlva,
Areza boldog pirban ége.

Páduából indul este,
Másnap reggel Lissabonban
A bírákat fölkeroste,
Atyja lánczra volve ott van.

— „Ártatlan vagy, tudom én azt,
Mi igazság, védi Isten.
Kértem Őt, hogy adjon vigaszt,
Kértem Őt, hogy megszögitsen.

Ti bírák, kik vak gyanura
Szembehunyva ítélkoztok,
Üljetek ma törvényt újra,
Uj tanut én hozok nektek.

Hiteles lesz, senki jobban:
Ő maga, kit meggyilkoltak.

Jertek velem! Sirja hol van?
Ha én kérdelem, válaszol csak.

Atyám élte, becsülete,
Mind itt van most két szememben.
Hadd nézzek rá: szólj nekem te!
Hiszem Istent, meghall engem.” —

Tódul a nép, őrség, bírák,
Fia karján vádolt atyja.
A meggyilkolt ember sirját
A törvényszék fölásatja.

A koporsó zára pattan,
Rothadó bűz árad széljél,
Néma hulla látszik ottan
Féregmarta undok képpel.

És most Antal térdre roskad
Hantjain a szentelt földnek,
Megérinti a halottat:
— „Csak annyit szólj: atyám ölt meg?”

Borzad a nép. Im, a hulla
Ajka mozdul, fény szemében
S hogy mindenki értse, hallja,
Hangos szóval fölel: — „Nem!” —

Visszhangozza millió száj.
Fia koblén boldog atyja...
Oh szent Antal, imádkozzál
Mindnyajunkért! Te kérésod
Isten mindig meghallgatja.

TÓTH JÓZSEF.

Nagybőjti chronostichonok.

(Máté 6. r.)

ThesaVrIzate VobIs thesaVros, Vbl
neC aerVgo neC tinea DeMoLitVr, neC
fVres eos sibi sVrrIplent.

IeIVnatIs? noLIte flerI sICVt hypo-
CrItae trIstes; eXterMInant faCies sVas, Vt
appareant IeIVnantes. Dier.

Pagát ultimo.

Szörnyen csalódnak, kik azt gondolják,
hogy most egy művészi kártyafogásról fogok
előadást tartani. Annyit értek én kérem a
kártyatudományhoz, mint a közmondásbeli
hajdu a harangöntéshez. Másról szóland ez
a nóta.

Nem tudom, hogy önök is — tisztelt
olvasóim — olyanok-e mint én; hanem én
mindazt, ami a nagybácsi fogalma alá tar-
tozik — nagyrabesülöm. Három nagybácsi-
val áldott meg a Gondviselés s mivel külön-
böző természetük vagyion, osztályoztam is
őket annak rendje s módja szerint. A No 1.
agglegény, igen gazdag — de fölötté fős-
vény; a No 2. jómódu s ha erős rohamokat
intéztek ellene, megadja magát s megnyitja

ismételni nem fogja magát. Épen azért nézünk bizalommal a következmények elé, s hirdetjük egy új aera kezdetét.

Bánffy távozása eseményszámába megy, vele együtt romba dől az az alkotás, mely a liberális érdekszövetkezet szolgálatába állva szemérmellenül intézte orvtámadásait erkölcs, becsület, vallás, hazafiság, köz- és magánvagyon ellen. Ki lesz vágva a nemzet testéből az az élősdifanyüg, mely magát hizlalva távolról pompázik ugyan, de évről-évre mindig jobban rongálja a százados tölgy díszét, koronáját.

Épen azért ünnepnappá avathatja minden jó hazafi azt a nevezetes napot, mely egy nagy nemzeti szerencsétlenségnek véget vetett, melyen hivatalosan kijelentették ország-világ előtt, hogy Magyarország zsarnoka, Bánffy báró megbukott.

Válasz

a Nemzeti Iskola 1899 febr. 4-iki számában „Polgáriskolai” által „Egy újabb botrány”*) ezim alatt irtezkikre.

A kentucky-i Mammuth barlang taviban apró lények élnek: a crusta ceak. Ezen állatkáknak a látszat szerint tökéletes szemük van, azonban egy finom metszés, a nagyító üvegen keresztül egy pillantás... és észre vesszük, hogy az egész szemfényvesztés: a látó ideg egy összezsugorodott, elsvadott, érzéketlen fonál. Van tehát ez állatkáknak látószervük, de nincs látásuk. Van szemük, de nem látnak. Ön tisztelt cikk író ur! hasonlít a crustaceákhoz. A látszat szerint mily éles szeme van önnek! Száz és száz kartarsa közül ön vette észre egyedül vagy legalább is először azt a merényletet, melyet a magas minisztérium a polgáriskolai tanári qualificatio ellen intézett azáltal, hogy két tollnoknak megengedte a vizsgálat tételt a szatmári kir. kath. tanítóképző tanári karából kinevezett vizsgáló bizottság előtt! De ime az ügynek behatobb bonczolása

*) Csak a napokban lett felhíva figyelmünk az obscurus cikkre.

erszényét. No 3. állása: többszörös családapa; foglalkozása: manipuláns őrmester a cs. és k. hadseregben, imertető jele mint nagybácsinak az, hogy a jókedvű adakozók közzé tartozik.

A nagybácsik illetén leírása után természetesen fogja találni mindenki, ha összeszere törekvéseim központját — tekintve vagyoni állapotát — a Nro 1. képezé. Mondhatom, sok álmatlan éjjelem volt miatta. Keresve-kerestem módot arra, hogy nagy szenvedélyéről, a fősvénységről leszoktassam. Sajnos — minden igyekezetem kárba ment s reménységem mint a madár, mint a madár meszsze elszállt. El voltam keseredve, el a végletekig. Legjobban az boszantott, hogy leveleimre, melyeket pedig költői lelkületem teljes érzelmével irtam meg — soha sem válaszolt. Annál inkább meglepett aztán az, ami egyszer történt.

Sűrű sötét volt az éj s javában dühöngött a déli szél — a midőn valaki kopogtatott ajtómon. Az éjjeli látogatásokhoz nem lévén hozzászokva, először is mélységesen hallgattam. Az a bizonyos erősebben adta tudomra jelenlétét.

Ki az? — kérdém vegyes érzelmekkel. Én — válaszolt ő.

után észre vesszük, hogy az ön éles látása tulajdonképen szemfényvesztés, szemidege összezsugorodott, érzéketlen fonál. Önnek van szeme, de nem néz vele.

Hanem míg a crustaceak megelégeszenek az ő kis szűk világukkal, s épen azért zavartalanul élnek le napjaikat, Ön behunyt szemü paedagógus ur! feltűnés után vágyott, kilépett a nagyvilágba és lépten nyomon bele ütötte a fejét a tudomány és illem sziklavarának falába.

Igen tisztelt cikk író ur! ha Ön egy kissé körül nézne, észre venné, hogy mi rendezett társadalomban élünk, ahol a törvény szelleme uralkodik.

Ugyde a szatmári kir. kath. képző részére adott engedély az 1868. 38 tcz. 13 § és 103 § által világos szavakkal körvonalozott jognak csupán gyakorlati érvényesülése. Ön beleütközik a törvénybe, midőn ellene — bár öntudatlanul is — agitál. Ha már „Polgári iskolai” ur annyira hajlandó a megbotránkozásra, úgy botránkozzék meg mindennek előtt saját tudatlanságán... collegái bizonyára arczpirulással olvashatták sorait, melyek ecclatans bizonyítékai a népiskolai alaptörvényekben nagy járatlanságának.

De menjünk tovább! Ha ön uram körültekintő ember volna, észre venné, hogy a mai művelt társadalomban a humanus gondolkozásu egyének méltányosságra törekeshnek. Ön — ellenkezőleg — méltatlanul támad egy intézetet, melyről a miniszteri biztosok a többi között maga Gyertyánffy István a budai paedagógium igazgatója elismerte, hogy a legjobb képzők közé tartozik... és kicsinylőleg nyilatkozik egy olyan testületről, melynek, hogy értékét nem ismeri, ismét csak önre megbélyegző. Dr. Steinberger Ferencz irodalmi működése alapján országszerte tiszteletet vivott ki magának, és Bodnár Gáspár nevét is, aki több éven keresztül az „Iskolát” kiváló szakértelemmel szerkesztette, ismeri minden valamire való magyar paedagógus. A többi tanár is előismerésre méltó irodalmi munkásságot tud felmutatni s nem egy közülök illustis tudományos vagy irodalmi társulatnak rendes tagja.

Et nunc venio ad fortissimum! Tisztelt

Hiszen én is — én vagyok, vagy mi, felelém m. kir. bátorsággal — hanem mondja meg, hogy hívják, vagy mit akar?

Én vagyok a sürgönyhordozó, kérem alásan, — tessék kinyitni, mert kutya idő van idekint.

Száz menykő és egy liter szerednyei! sürgöny! vajjon kitől? Rohantam az ajtóhoz s s behuztam az idegent. Lázás sietséggel bontottam fel a sürgönyt, melyben ez állott: „Legközelebbi vonattal jöjj remetei birtokomra, vár nagybátyád.

Fondor Eusztách.”

Ezer menykő és két liter szerednyei! Hisz ez csodák csodája! Örömben olyan tiszteletdíjat utalványoztam ki privát kasszámból a szegény sürgönyhordozónak, hogy el sem akarta fogadni, én meg barátságosan tologattam az ajtó felé szabadulni akarván tőle mielőbb.

A cigány rókatáncz semmi ahhoz képest, aminő tánczot végbe vittek gondolataim felső emeletemben. Minek hívhat? mit akarahat? talán végre meglágyítottam szívét? vagy talán beteg — halálosan beteg — s az utolsó órában... hív... nem volna épen rossz tréfa az öregtől... elvégre unokaöcsese vagyok... Nem aludtam egész éjjel egy kukkot sem.

„Polgár iskolai” urat főleg két ok sarkalta arra, hogy gyakorlatlan tollát epébe mártva, írja meg cikkét. Az egyik az, hogy miért jussat két szatmári egyén kevesebb fáradsaggal oklevélhez, mint ön jutott. Tudja e, hogy minő érzelemről tanuskodik ez indok? Ha tudja elhiszi-e nekünk, hogy a paedagógiában nem sorolják a nemesebb érzelmek közé és hogy az ön által lené-ett kath. képezdek tanárai azt minden módon iparkodnak a növendékek szivéből kigyomlálni? Vajha az ön lelkéből is sikerülne eltávolítani azzal a felvilágosítással, hogy a szatmári polgáriskolai tanítói vizsgáló bizottság tanári kara a budai paedagógiumban használt könyveket és segédkönyveket jelölte ki a tollnok urak részére és így a követelmények között különbség nincs!

A másik ok már nemesebb: „Ön tehetségétől telhetőleg meg akarta egyuttal akadályozni a tanügyben a retrograd irány érvényesülését. Valóban, aki érzi a társadalmi renaissance szükségét, az természetesen a tanügy reformját és fejlesztését óhajtja és nem szívesen nézi a visszafejlődést. De legyen nyugodt, Szatmáron nem lesz visszafejlődés, itt a polgári iskolai tanítói vizsgálat épen a kor követelte tudományos színvonalon fog állani. Hogy önt e felől meggyőzzem, csak a következőket említem fel: a miniszteri biztos okl. főgyim tanár, a vizsgáló tanárok közül 3 a bölcseleti és theologiai képzettségén kívül polgáriskolai tanítói oklevéllel bír, a 4-iknek Dr. Steinberger Ferencznek sok oldalú képzettsége kritikán felül áll és az 5-ik német nyelv tanára a bécsi egyetemet végezte, elég illetékesen ítélheti tehát meg: jártasak e a jelöltek annyira a németnyelv és irodalomban, amennyi szükséges arra, hogy e nyelvre való képesítés nélkül szerezhessenek oklevelet.

Végezetül még valamit. Ha az irány az ember, akkor ön nagyon felületes egyén lehet, szereti a nagyhangu frázisokat, de irózik az alaposságtól, szeret kicsinylőleg nyilatkozni másokról anélkül, hogy saját kicsinységét észre venné... megtagadja a tiszteletet a tekintélytől és képzettségtől, és magát akarja imponáló tekintélyként feltolni. Kár, hogy a tiszteletre méltó polgáriskolai

Másnap korán reggel a legelső vonattal már utban voltam. Utközben semmi sem érdekelt. Bevonultam egy külön fülkébe s a a vegyes külföldi szivar illatos füstjénél elábrándoztam, illetőleg ugyképzelttem, mintha már is remetei nagybirtokos s dús gazdag ember volnék. Szidtam magamban a lassu menetelést — pedig ugyancsak rohantunk. Végre délben egy éles fütty — egy kis fékezés — a vonat megáll s én mint nagyságos ur jelölt kellő gravitással szálltam ki az ungvári állomáson.

A kiszállás fény és árnyoldalait végig élvezve éppen egy olcsó fiakkor után néztem — lévén még Remete Ungvártól vagy 30 km-ternyire — midőn egy urasági lakáj elembe áll s meghajtván magát így szól:

Uraságod az, ki elé Fondor nagyságos ur fogatát küldé?

Tizezer menykő és három liter szerednyei! Én elem fogatot!... a fősvény nagybátyám... hallatlan! — gondoltam magamban. Meglepetésemet azonban nem mutattam, angol hideg vérrel felelém:

Igen én vagyok. Álljon elő a fogat azonnal.

Egy percz s a kocsin ültem. A tüzosvéri paripák mentek mint a szélvész s a jó

tanítóikarban, melynek legtöbb tagja hivatása magaslatán áll, ilyen egyén mer hangadó szerepre vállalkozni.

Feltéve, hogy a polgár-iskolai tanári qualificatio ellen valaki támadást intézne... a védelmet bizza Ön illetékesebb egyénekre, mert ön csak árt az ügynek, melyet szolgálni akar.

Oculus.

A francia köztársaság elnöke *Faure Felix* e hó 17-én esteli 7 órakor szélhűdés következtében meghalt. Igénytelen állásból emelkedett a legnagyobb méltóságra, melyet 4 évig foglalt el. Főcélja volt, hogy Franciaországot a külföld előtt emelje, hogy a köztársaságnak oly fényt és hatalmat biztosítson, milyennel az Napoleonnak idejében dicsekedhetett. Már má- nap összeültek Versaillesben a szenátorok és megválasztották az új elnököt: Loubet személyében, ki egyidőben volt már miniszterelnök és belügyminiszter, most pedig 1896-tól a senátus elnöke.

Az új miniszterelnök. Ő Felsőge a dissidensek egyik vezéralakját, *Széll Kálmán* bizza meg az új miniszterium megalakításával. Ez a régi rendszer bukását jelenti. A Tisza-Bánffy-féle hegemoniának vége van. *Széll Kálmán* politikai megbízhatósága garantiát nyújt, hogy egészen új időszak veszi kezdetét.

Hirek.

Személyi hírek. A püspök ur a mult szerdán a délutáni vonattal Nagy-Károlyba utazott, hol a piaristák vendége volt. Meglátogatta Schusztaritsch Ignácot, az egyház-tanács új elnökét, esütörtökön délbén *Serly Gusztáv* megyei főorvos vendége volt. A főpástrort megérkezésekor a hívek a templomból kijövet szeretettel üdvözölték. Ő méltósága hétfőn reggel érkezett vissza székhelyére. — Vármegyénk főispánja esütörtökön nejével együtt Budapestre utazott.

Országos kath. tanügy. A Bibornok Herczeg-Primás ő Főmagassagától legkegyelme-

sebben megrősített országos kath. tanítói bizottságnak tanügyi tanácsa folyó évi február hó 27. napján. délután 4 órakor a budapesti központi papnevelő intézetben gyűlést tart, melynek tárgyai lesznek: 1. a Biboros Herczeg Primás ő Főmagassága legkegyesebb leiratának tudomásulvétele után a folyó évi július hónapban tartandó közgyűlés tárgysorozatának megállapítása és a tárgyalandó tételek előadóinak kijelölése; 2. az országos bizottság és a hazai kath. tanító-egyesületek között létesítendő viszonyból folyó legközelebbi teendők megállapítása; 3. egy központi bizottsági helyiség létesítése módozatainak megbeszélése; 4. a bizottság árvaház-alapjának ügyében teendő intézkedésről való gondoskodás; 5. egyéb folyó ügyek és indítványok.

Hymen. *Staiger Béla* helybeli államvasuti hivatalnok a bikszádi sz. Bazil rendű zárda-templomban e hó 11-én örök hűséget esküdött *Barbul Ágoston* bikszádi körjegyző leányának, *Mariska* kisasszonynak.

Jászai Mari az ország, sőt azt hiszem, ma Európa első drámai színésznője hétfőn este városunkba érkezett két vendég-előadásra. A lelkes fiatalság nagy ovációkkal fogadta a vasuti indóháznál, még kocsiját is vonni akarták, de a művésznő elsielt az ünnepeletés elől. E hó 21-én *Sudermann: Otthonában*, 22-én *Hugo Viktor: Borgia Lucretiájában* lép fel. A közönség oly élénk érdeklődéssel s tisztelettel siet hódolatára, hogy már mindkét előadásra napokkal előbb elkelték a jegyek. — Azt mondják, hogy Jászai kicsinyli a vidékieket, untatja őt a névtelen emberek elismerése. Ám hordja fön fejét, melynek csak azért szabad hajolnia, hogy korona kerüljön rá, de szívét ne zárja el, mikor ahhoz szívek kiáltanak.

AKölcsey kör három szakosztálya tartott kedden f. hó 20-án tisztújítási gyűlést a város háza kis termében, *Dr. Fecstel János*, titkár, elnökle alatt, a melyen szép számmal vettek részt a tagok. Elnök üdvözlö a megjelenteket s előterjeszti javaslatát, a melyet egyhangulag elfogadtak a tagok. — Az irodalmi szakosztály elnöke lett: *Jandrisics János*, alelnöke: *Jankovics Ferencz*, előadója *Osváth Elemér*. — A társadalmi szakosztály

elnöke: *Hérmán Mihály*, alelnök: *Tabajdi Lajos*; előadója: *Dr. Bószörményi Emil*. A muzeumi szakosztály elnöke: *Bakcsy Gergely*; alelnöke: *Dr. Fodor Gyula*; előadója: *Jankovics János*. Végül *Ferenczy János* indítványára elhatározta a gyűlés az alapszabályok revidióját s e célból háromtagu bizottságot küldött ki: a titkár elnökle alatt *Dr. Fodor Gyulát* és *Ferenczy Jánost*.

Megbízás. A földmiv. miniszter *Pelhő György* gazdasági tanácsost *Szatmár-Németi szab. kir. város területére* állandó gazdasági tudósítóul bizza meg.

Meghívás. A szatmárnémeti Társaskör folyó évi márczius 5-én, vasárnap délelőtt 11 órakor tartja meg évi rendes közgyűlést, melyre van szerencsénk a Társaskör összes t. tagjait meghívni. Tárgysorozat: I. Választmányi jelentés a lefolyt évről. II. A pénztári számadás bemutatása a számvizsgáló bizottság jelentésével és a vagyonmérleggel. A felmentés feletti határozat. III. A folyó évi költségvetés megállapítása. IV. A tisztikar és tizenkét választmányi tag megüresedett helyének betöltése. V. Az építkezés ügye feletti határozat. VI. Esetleges indítványok. *Szatmártt*, 1899. évi február hó 19. *Hérmán Mihály*, elnök, *Ferency János*, jegyző.

A márcziusi napok örök emlékezetében fognak maradni mindig a magyar nemzetnek. A nemzeti génus márcz. 15-ét ünnepnappá avatta, melyen szabadsághősei emlékének kegyelettel áldozik. Szerzte e hazában milliók ajkáról visszhangzik *Vörösmarty Szózata*, melynek hallatára lelkesedés fog el minden magyar szívet. Városunk hazafias polgársága minden évben megnyilatkozott e nagy nemzeti ünnepen. A Kölcseykör, városunknak ez elsőrangú társadalmi egyesülete vitte a vezérszerepet, s vette ki részét a rendezés munkájából. Most is ő adta meg a hangot s vette kezébe a vezetést. A rendező bizottság már meg van alakítva, melynek feladata leendő, hogy az ünnepély minél impozánsabbá tétessék. A bizottság elnöke *Pap Géza* főjegyző, tagjai *dr. Fecstel János*, *Ferenczy János*, *Osváth Elemér* és *Radó Bertalan*.

Jutalomjáték. Aczél *Szidinek*, társulatunk kitünő naivájának szombaton e hó 25-

ruganyos, kényelmes kocsin nem élveztem végig — mint máskor — az ungvári kövezet gyönyöreit. Mert ez ám a pompás kövezet! Nem hiába fizetnek érte az emberek kövezeti vámot.

A városból kiérve, a lakájt megkináltam egy valódi vegyes külföldivel. Végig nézett rajtam és a szivaromon s gunymosolylyal mondá „köszönöm alássan” és — zsebre vágta. Gondolta magában „jó lesz ez odahaza a — peczkásnak.” Pipás és szivaros önézetemet bántotta a dolog, no de ha jobb szivarom nem volt! Felfogadtam ez alkalommal, hogy ezután az utra legalább is „regalitást” veszek; de csak tartalék-szivaroknak.

Sebes vágatva haladtunk, miközben megszólítottam a lakájt:

Hallja csak maga — izé!

Tessék parancsolni.

A nagyságos ur parancsára jöttek ide? Igen, felelte a lakáj.

Hogy van a nagyságos ur? kérdém tapintatos gyengédséggel, talán beteg?

De mennyire egészséges! — felelt amaz — a legjobb kondícióban leledzik. Soha olyan széles kedve nem volt, mint mostanában. Magam is csodálom.

S menykő és 8 pohár keserű! Nem szoltam semmit, hanem annál többet gondoltam. Tessék! Most ismét csalódtam, hiszen ez a filkő mondja, egészséges mint a makk. Örökösödési reményem leszállott a zérus ponthoz. Kezdtém sajnálni az utiköltséget és a sürgönyhordozó magas tiszteletdíját. Eh — se baj — gondolám, ha már benne vagyok, jöjjön, aminek jönnie kell.

Mindennek vagyon vége — az én parádés utazásomnak is vége szakadt s a kocsin Remetén begördült az urasági szép kastély boltozatos kapuja alá. Ruganyos léptekkel szálltam le a kocsiról, egy inas lekapkotta utitáskámat és felöltömet, aztán bevezetett leendő szobámba, egyuttal tudatta velem, hogy a nagyságos ur egy rövid fél óra mulva szívesen lát. Hamarosan rendbe hoztam magam, aztán egy kis elmélkedést tartva nagybátyám szobája felé indultam.

Kopogtattam.

Szabad — szolt egy erőteljes hang odabent. Benyitottam. Nagybátyám egy kényelmes karosszékbén épen olvasott valamit, mellette egy vizsla esendesesen szendergett.

Szervusz öcsém — örvendek, hogy láthatlak — szolt kedvesen a nagybácsi.

Részemről az öröm, édes Sztázi bácsi,

hogy ily fris egészségben s viruló jó szíben találom. Igazán úgy néz ki, mint jómagam, senki se mondaná, hogy 60 éves.

Hadd el fiam — nem sokáig bírom én már ki (bár úgy volna — gondolám.) Ne bókoldj, tudod, hogy nem szeretem. Aztán helyet mutatott. Leültem, a vizsla meg ásitott egy nagyot, felült, s végig guszált. Nagybátyám megkinált egy szivarral, melyet úgy hívnak, hogy kurta. Rágyujtottam, aztán vártam a törtéendőket. Nem sokára a következő párbeszéd fejlődött ki közöttünk:

Tudod miért hívtalak? — kérdé a nagybácsi.

Nem én — Sztázi bácsi.

Be akartam mutatni neked öcsém, az én legdrágább s legkedvesebb barátomat.

Megláthatnám-e azonnal — kérdém kellő kíváncsisággal.

Hogyne, hiszen itt van s ezzel a mellette álmosan néző vizslára mutatott.

Szép, igen szép, — mondám én.

Pagátnak hívják.

Az még szebb.

Valódi angol vizsla.

Pompás, — mondám édeskésen.

Az apját Mentornak, a nagyapját Casztornak, az anyját Diannának, a nagyanyját Amorettnének hívták.

én lesz a jutalomjátéka, színrekerül „Apósok” Gabányi kitűnő vigjátéka, ez érdekes jutalomjátéka ez uton is felhívjuk a közönség érdeklődését.

Gazdasági felolvasást tartott a múlt vasárnap *Pethő György* gazd. tanácsos. Tárgya gyakorlati volt, az ugarkényszer megszüntetéséről s az azt követő szabad gazdálkodásról szólt. Kár, hogy a gazdaközönség ezuttal sem érdeklődött a felolvasás iránt, alig 30 — 40 en voltak jelen, pedig a tanácsos ur alapos tudással és gyakorlati hásszonnal járó fejtegetése figyelemreméltó.

A nőegyesület legközelebbi kötőkéje a jövő pénteken lesz a Társaskörben. Este 8 órakor kezdődik. *Borbola* Laura zongoraművész nő fog játszani, *Bossin Gizike* kisasszony énekel és dr. *Fechtel János* titkár felolvasást tart. A nagybőjtben mindössze 3 kötőke lesz, melyek két hetenkint fognak megtartani. Belépti-díj 20 kr.

A kath. kaszinó és irodalmi kör legközelebbi felolvasása márczius 5-én lesz, mely alkalommal — mint halljuk — *Fásztusz Elek* és *Orosz Alajos* főgymn. tanárok fognak mint felolvasók szerepelni. A program később lesz megállapítva.

Maínét rendez e hó 26-án a Köleseykör, mely alkalommal *Nagy Ella* kisasszony (Halmiból) szavalni fog, *Osváth Elemér* tanár felolvasást tart és *Friedman* hegedűművész zongora kíséret mellett hegedűsölőt játszik.

B. Polgár Gyula hírneves jellemalakító művész legújabb történelmi és népismereti előadásának műsorát nagy érdeklődéssel nézték végig f. hó 21-én d. e. 10 órakor a képzőintézeti és elemi iskolai növendékek. Különösen a „tiz szobor” alakjainak élelhu bemutatása és történelmi működésüknek a növendékek felfogásához mért ismertetése tett mély hatást a fogékony kedélyekre. A színlelni nem tudó ajkáról felhangzott taps és a keresztény Magyarország kiváló alakjai iránt a gyermeki szivekben felköltött mély tisztelet szemlélése kedves jutalma lehet *Polgár Gyulának* hazafias működéséért. 20-án d. u. 3 órakor a zárdában mutatta be művészetét.

Felolvasást tartott dr. *Fodor Gyula* főgymn. tanár vasárnap délután a kereskedő

ifjak körében a kereskedői morálról. Elmés, humoros ötleteivel gyakran megnevettette a jelenvoltagekat. *Rajz Ödön*, szintársulatunk tagja, nagy tetszés közt egy monologot adott elő. *Ruprecht Sándor Majdik* Béla szép czimbalomjátéka mellett pompás dalokat énekelt.

Jutalomjáték. *Krémer Sándornak*, szintársulatunk egyik kiváló művészenek márcz. 1-én lesz a jutalomjátéka, mely alkalommal a Fekete orvos fog színre kerülni. A jutalmazandó, ki művészi játékával közönségünknek oly sokszor szerzett műélvezetet, megérdemli, hogy ezuttal kellő figyelemben részesíttessék.

A kath. legényegylet f. hó 19-én d. u. 4 órakor tartotta évi rendes közgyűlését tagjainak élénk érdeklődése mellett. *Ekkel Lajos*, elnök tartalmas megnyitó beszéde után *Brand J.* olvasta fel titkári jelentését az egylet 1898. évi működéséről, majd a számvizsgálók jelentését a pénztár állapotáról. Ezután a gyűlés legérdekesebb része, a tisztújítás következett. A tisztikar következőkép alakult meg: Világi elnök: *Morgensthal Antal*, alelnök: *Róth Gyula*, I. dékán (atyamester) *Hukk András*, II. dékán: *Makóczy Géza*, titkár: *Haller Ferencz*, jegyző: *Brand Imre*, pénztáros: *Polyánszky Miklós*, könyvtáros: *Konyárdy József*, számvizsgálók: *Bölonyi László*, *Ekker János*; választmányi tagok: *Botos Gyula*, ifj. *Bottyán Lajos*, *Bölonyi László*, *Csapó Lajos*, *Hronyecz Antal*, *Miklusovszky Antal*, id. *Potrecz Pál*, *Rakovszky József*, *Simon István*, *Szaldják Mihály*, *Tischler Rudolf*, *Tóth József* (a zárdá gazdája), *Bereghszász Rudolf*, *Csedreky Bertalan*, *Horn Pál*, *Inglük József*, *Kelemen Antal*, *Komáromy Gábor*, *Láday József*, *Nagy Sándor*, *Pintye Pál*, *Szabó István*, *Tamáty Géza*, *Tóth Sándor*; póttagok: *Farkas István*, *Kiss Árpád*, *Ilyés József*, *Suta Miklós*.

A Társaskör régi és szűknek bizonyult helyiségeit ki fogja bővíttetni. A választmány már elfogadta *Tóóó Pál* tervezetét, mely minden tekintetben sikerültnek mondható. Régi szükséglet lesz fedezve ezen elhatározás által. Egy társaskörnek, mint a milyen a szatmári is, elsőrendű létérdeke,

hogy kényelmes és minden tekintetben megfelelő helyiségei legyenek. Az építkezési költségek mintegy 12 ezer forintba fognak kerülni.

A sorozások, miután az ex-lex állapot megszűnik, minden nehézség nélkül meglesznek ejthetők. Városunkban a fősorozás ápril 21. és 22-én lesz, a megyében pedig a következő sorrendben fog megtartatni: *Mátészalkán* márczius 1., 2., 3., 4., *Nyirbátorban* 6., 7., 8., 9., *Nagy-Károlyban* 17., 18., *Erdődön* 20., 21., 22., *Nagy-Bányán* 24., *Nagy-Somkuton* 27., 28., 29., a nagy-károlyi járásban ápril 5., 6., 7., 8., a színérváraljaiban 10., 11., 12., 13., *Felső-Bányán* 15., a nagy-bányai járásban ápril 17., 18., 19., a csengeriben 24., 25., a fehérgyarmatiban 27., 28., 29., a szatmáriiban ápril 20., 21., 22., 24. és 25-én.

Műkedvelői előadást rendez az ev. ref. felsőbb leányiskola tanárkara márcz. 2-án a színházban, előadás után a kaszinóban társasvacsora lesz. *Páholy*, támlásszék és kör-székjegy a kaszinóba belépésre is jogosít. Bérleti és kedvezményes jegyek nem érvényesek.

A rendőrség figyelmébe. Különösen heti vásárok alkalmával, de más napokon is a vidékről nagy mennyiségű gyümölcsöt, élelmi szereket és baromfiakat szoktak városunkba szállítani. A szállító szekereket a kofák és a zsidók már a városon kívül a sorompónál megrohanják, s aztán a szállítmányt megvéve úgy csempészik be a városba, hogy az adóztatás alól kibújjanak. Tessék utána nézni! Hasonlóképen üdvös intézkedés volna, különösen nagyobb forgalmu utcákon és szögleteken a sebesen hajtó fogatokat megrendszabályozni. Az utóbbi időben nagyon elterjedt ez a divat, pedig sok szerencsétlenség származhatik belőle.

Páduai sz. Antal szobra a róm. kath. hívek közadakozásából felállítatván, nem mulasztom el, hogy a buzgó, jó lelkű közönségnek mély köszönetemet ezuttal is ki ne fejezzem. Hálás tisztelettel adózom különösen *Pászkan János* asztalos mesternek, ki a szép térdeplézsámolyt ingyen készítette; *özv. Zombory Zsigmondné* úrnagyságának, ki a számoly gyönyörű himzésével ajándékozott

Gyönyörű familia — dicsérem.
Négy és fél éves a Pagát.
Grandióz — mondám.
Angolországból hozattam.
Remek dolog, — Angolországból!
Ára szállítással együtt 3527 frt 43 kr.
88 menykő és 88 pohár keserű! 3527 frt 43 kr. egy kutyáért! — Skándál — gondolám magamban, hanem azért egész hidegen így szóltam:

Az nem sok, mivelhogy tudok 10,000 forintos vizslákról is.

Tudom öcsém, tudom, hogy vannak ilyenek is, hanem én csak a szomszéd *Habenix* grófot akartam lefőzni. Neki ilyen nincs. Eszi is most a méreg, az összes kutya-falkája nem ér annyit, mint az én Pagátom.

Megsimogatta, mire a büszke angol kiegyenesedett, aztán eljött hozzám egy kis *nóbel vizitre*. Kis kacsóimmal gyöngéden megveregettem nyulánk derekát, miközben azt gondoltam, hogy jobb lett volna, ha a te árad az én zsebembe vándorol. Nagybátyám látható örömmel szemlélte ismerkedési estélyünket, aztán így szólt:

Öcsém, mindig olismeréssel adóztam tehetőségnek; valóban gyönyörű leveleket írtál nekem. Hidd el, néha közzel álltam a

strashoz, maskor meg, pukkanásig voltam nevettemben. Derék fiu vagy.

Eme dicséret nagyon meghatott, felálltam, odaléptem nagybátyámhoz s megakartam csókolni a kezét. E merényletemnek az lett a következménye, hogy nagybátyám hevesen vonta el kezét, Pagát kebelbarátja jelentőségteljes morgást művelvén, dühösen vágta össze fogait. — Megfutamodtam.

Látod öcsém — ez aztán a kutya!

Valóban — mondám — az önfeláldozó hűség netovábbja, magam is szeretném, ha az enyém volna.

No látod öcsém, hűsége, kiváló tulajdonai s valóban uri szokásai az én Pagátomnak birtak arra, hogy ide hivassalak, bemutassam őt neked s aztán egy szivesre kérjelek fel.

Szolgálatára állok édes Sztázi bácsi, parancsoljon velem!

Az én Pagátom, — édes öcsém, a legjobb hajtók egyike, ezt különben te is tapasztalni fogod. Csak egy szót kell szólnom s bárki fia legyen — azonnal lehuzza, velem alszik, velem is étkezik. Többi kutyáimmal — pedig van 27 — szoba sem áll, valódi tősgyökeres arisztokrata, csak akkor érzi magát jól, ha mellettem van. Aztán

dicsérte Pagátot még vagy félóraig. Dicsébeszédét így fejező be: Ismervén öcsém költői vénádat arra kérlek, légy szives s írj valamit erről az én drága Pagátomról. Legjobb lesz valami hírlapban, hadd tudja meg az egész világ minő nemes állat; ird meg úgy, hogy *Habenix* gróf mérgeiben kipukkanjon.

Uramfia! Kutyáról verset! s hozzá én irjam meg! No hiszen más sem kellett nekem. Kezdtém neheztelni nagybátyámra, hogy költői tehetségemet egy kutya dicsőítésére akarja felhasználni, hát ennyire becsül engem? No de eszembe jutott az, hátha ez uton kifoghatok fősvénységén. S ez volt a főindító okom minden tettemben Sztázi bácsival szemben; azért így szóltam:

Ezer örömmel teszem meg Sztázi bácsi. A „Remetei Lapok” legközelebbi számát szives figyelmébe ajánlom.

Nagybátyám arca ragyogott az örömtől, mint a felkelő nap. Csengtetett s a belépő inasnak meghagyta, hogy hozzon egy kis jófajta szomorodnit s valami jobb szivart.

Kezdtém magam jól érezni. A jó nedű felvillanyozta kedélyemet, szivaroztam mint egy — ojtott török. Beszélgettünk aztán mindenféléről; megtudtam, hogy az a bizo-

meg; *iff.* Demidor Ignác urnak, ki a remek perselyt adta; *Albercz Károly* szobrász és *Kelemen Antal* karpitos uraknak, kik a szobor felállításának nehéz munkáját Isten háza iránti szíveségből teljesíték s *Vakla Sándor* lakatos iparos urnak, ki nemcsak önzetelen segítségével támogatott, hanem stilszerű vasperselyt is szándékozik készíteni a szobor alá. Isten fizesse meg fáradságukat! T. J.

Páholy zavar. Vasárnap a Dolovai nábob leánya előadására mérsékeltlen felemelt helyárrakkal a 4-es számú páholyra valaki jegyet váltott és azt szerencsésen el is vettette. Azonban az igazgató erről értesülvén rendezte a dolgot, de az elveszett jegyet Bojtör János pereczben utazó a Deák-téren megtalálta és 2 forintért M. János kereskedőnek eladta. Este a 4-es páholyba M. kereskedő familiájával betelepedett, de előadás kezdete előtt az első tulajdonos is megjelent és kiegyezés nélkül M. urat és familiáját kikérte, Bojtort pedig a rendőrségnek adta át.

A vadász társulat *Domahidy* Sándor elnöklété alatt közgyűlést tartott, melynek fő tárgyát a város azon határozata képezte, hogy az erdőirtás által okozott károkért 200 frtot elengedett ugyan az évi bérletből, de az illető területet is kivonta a vadásztársaság használatából. A közgyűlés a városnak ezen határozatát akként kéri módosítani, hogy a kiirtott terület maradjon meg a társulat használatában s az évi bérből 100 frt. engedjék el. *Pethő György* gazdasági tanácsos tiszteletbeli tagnak választott meg.

Gyalog ment, kerékpáron jött. Babics László I-ső osztályu laboráns volt Bossin József patikájában. E két kerékre rátermett ifju látva, hogy szeretett városunkban a kerékpár sport minő rekordokat ért el: inditvatva érezte magát, hogy a biciklitéren neki is nagy haladást kell tennie. Elutazott Nagyszőlősrre s ott egy maga alá való kerékpárt találván, rápattant és Szatmárig meg sem állott. Itt azonban — míg ő Szőlősen járt — a laboratóriumban nagy lázadás történt, ugyanis az ágya alatt finom szappant, a kofferjében revolvért, két csövű fegyvert és más egyebet fedeztek fel, a minék a beszerzési forrása iránt a rendőrség utján kér-

dőre vonták a sportra hajlammal bíró laboráns urat. Most az ügyészségnél igazolja magát — ha tudja.

Rosz idő jár a kártyásokra. Lipesei József császlói lakos a napokban egyik pénzüntézetből 150 frtot vett föl és azzal a vasut felé tartott. Utközben több koresmába benézett és mindenütt az üveg fenekére nézett, míg végre bepityókázott s leült kártyázni. Olyan emberekkel játszott, a kik a bibliát régen és jobban tudták forgatni. Addig osztottak, míg a 150 frtot úgy elosztották, hogy Lipeseinek egy garasa sem maradt. Másnap nagy hajszá indul a partnerek ellen, de mind eltűnt a láthatárról. A 150 frtnak 10%-ja a rendőrség erélyével visszakért, de a többi valószínűleg elveszett. Ebből az alkalomból a főkapitány a pipistákat még közelebről gondjaiba vette.

Az országos központi hitelszövetkezet működését Budapesten IV. ker. Kaplony utca 9. sz. alatti helyiségében megkezdte. Ezen az állam támogatása mellett létesült és annak ellenőrzése alatt álló országos központi hitelszövetkezetnek az lévén célja, hogy a szövetkezeti ügynek, különösen pedig az idézett törvény alapján létesült vagy átalakult és az orsz. központi szövetkezet kötelekébe belépő szövetkezetek ügyeit előmozdítsa és az utóbbi szövetkezetek jogos hiteligényeit kifejtse, azokat gazdasági vagy ipari beruházásokban segítse, tehát úgy szövetkezetek mint magánosok helyesen cselekednek, ha ezen ügyben eljárni kívánnak, az alakulás és felvétel feltételei iránt első sorban mindig az orsz. központi hitelszövetkezethez fordulnak.

A butoripar fejlődése napról napra nagyobb mérvű. Igazi élvezet végigtekinteni egy modern butorkiállítást, hol a legjobb háló, ebédlő és szalonberendezések mintaszerűen vannak összeállítva. Valódi látványosság ezért a *Nemes és Lengyel* butortermei (Budapest, Kecskeméti-utca 6. szám), mert meglepő nagy választékban tartatnak állandóan raktáron a legremekőbb butorok. *Nemes és Lengyel* kitünő jó hírnévnek örvendenek, és olcsóbban mint bárki árusítják a a legszolidabb készítményeket.

A táncztanítás a helybeli ev. ref. felsőbb

leányiskolában márczius elsején kezdődik és hat hétig tart. Jelentkezéseket elfogad az igazgatóság.

Tolvaj péksegéd. Rosenberg Jakab esolti péklegény özv. Schvarcz Mózesnéétől 2 frt 60 krt lopott, miért is a járásbíróshoz kísértetett.

A házi állatok u. m. lovak, szamarak, öszvérek belső megbetegülését vagy elhullását a tulajdonosok különbeni büntetés terhe alatt azonnal bejelenteni tartoznak. A vendégfogadók, esárdák istállói 100 frt büntetés terhe alatt havonként egyszer fertőtlenítenedők, az ott használt jászolok és itató edények tisztán tartandók.

Kneipp Ujság ezim alatt havi folyóirat indult meg Budapesten. Ezen lap az Országos Magyar Kneipp-Egyesület közlönye. Az igen tetszetős alakban kiállított mutatóvényszám felette érdekesen van összeállítva. Ismereteti a Kneipp-gyógymód mibenlétét. Tárgyalja a most nagyon elterjedt nátha és influenza gyógyítását. Érdekes czikk van benne Petrovics Lászlótól, a melyben leírja azt, hogy miként lett ő Kneippistává. Egy rovataban a lap az előfizetőknek a Kneipp-féle gyógymódra vonatkozó minden kérdésben felvilágosításokkal szolgál, illetőleg tanácsokat ad az egyes betegségekből követendő mikénti eljárásra. Általában az egész lap tartalma igen tanulságos és hasznos mindenkire, mert okos tanácsokat ad arra nézve, hogy miként éljen az ember, ha egészséges akar lenni. Szerkeszti dr. Szalkay Gyula, az Orsz. Magy. Kneipp-Egyesület elnöke. Előfizetési ára negyed évre 1 frt. Megrendelhető a „Kneipp Ujság” Budapesten, X. ker. fűzér-utca 19. sz. a.

Lakás kiürítés. Bányai-ut 9. számú házat a kapitányi hivatal február 28-ig kiüríteni rendelte.

Gazdátlan tárgyak. E hó 11-én az 1-es számú egy fogatu bérkocsiban egy csomag, melyben narancs, füge és cukorka volt; ugyancsak 11-én az Ezres „finom estélyén” egy karperecz; e hó 14-én a Deák-téren egy tarisznya és egy művirágkosár gazdátlanul találtatott. Igazolt tulajdonosok a rendőrkapitányságnál jelentkezzenek.

A központi statisztikai hivatal 1899. évre

nyos *Habenix* gróf, a szomszédban lakik; meg is férnének a nagybátyámmal, csak a kutya manipuláció képez közöttük ellentétet. Együtt vacsoráltunk. Vacsora alatt két nevezetes dolog történt. *Először:* megragadtam a kinálkozó alkalmat s felköszöntöttem nagybátyámat és Pagátot, éltetvén őket az emberi — illetőleg a kutyakor legvégső határáig. *Másodszor:* meggyőződtem Pagát urgyomráról. Jó magam a kellemes érzet egy bizonyos nemével kebelezttem befele a rántott bornyu hust, — Pagát, végig szagolta s ott hagyta. Könnyű neki — gondolám — de nehéz a szegény embernek.

Már 10 felé járt az idő, midőn lakosztályomba vonultam. Az öreg Sztázi bácsi avval bucsuzott el tőlem, hogy: ez ideig — pedig, fiam, nem vagyok én mai csirke — minden emberben még csalódtam, hanem benned, úgy gondolom, nem fogok — Kár hogy eddig mellőztelek.

Be volt egy kicsit esudálkozva az öreg. Biztosítottam jóindulatomról s azzal távoztam.

Szobámban neki dültem azonnal a versfaragásnak. Hiába, a fris benyomások sokat tesznek. Egy óra alatt — miközben rágtam czeruzám másik végét, készen volt a Pagát díszkölteménye. Kidesérttem őt, a

nagybácsimat s erős czérlásokat eszközöltem benne *Habenix* grófra, a befejezés meg így szólt:

Pagát! Drága kincsem,
Egyetlen reményem!
Légy szívből köszöntve,
Szasszor üdvözölve.
Böttem egy levélborítékba, elküldtem a „Remetei Lapok” szerkesztőségének.

Másnap korán reggel, midőn a felkelő nap sugarai bearanyozták a kastélynek bádoggal fedett fedelét s én javában az édes reggeli álom lágy ölében pihentem, nagybácsim felzavart, pedig tudhatta, hogy *nem vagyok én ilyesmikhez hozzászokva.* Hanem azért gyorsan felugrottam s pár perecz alatt felöltözökde szaladtam s bementem Sztázi bácsihoz. Reggeliztünk, miközben elmondtam hőskölteményem kivonatos tartalmát. Főlélesleg leírnom, mily pompásan teltek napjaim, kivált midőn a „Remetei Lapok”-ban saját szemével olvasta az öreg a Körmös Zuárd név alatt megjelent költeményt.

Meg volt hatva ő is, én is, a Pagát is Szegény öreg örömeiben olvadozni kezdett, kebléhez ölelt s egy 50-est esusztatott a markomba. Zsebrevágtam. Önérzetem ki volt elégitve s e pereztől kezdve én is egy keblbarát pislantásaival néztem az angolra.

Öcsém — szólt nagybátyám — van-e vadászöltözeted és puskád?

Bizony nincs nekem.

Adok én — mondá ő — holnapután nagy vadászatot tartok, az egész kutyafalka s a Pagát is kivonul, meglátod nem hiába énekelte meg.

Még akart valamit mondani, de egy erős kopogtatás megakadályozta szándékát; kinyílt az ajtó s azon egy magas, tagbaszakadt, kecske-szakálás, barna uri ember lépett be. Nagybátyám eléje ment s a guny egy bizonyos nemével kívánt neki jó napot, aztán bemutatott: *Habenix* gróf szomszédom — Tibai Károly unokaöcsém.

A gróf reám nézett — én pedig reá. S aztán mit sem törődve velem, magából egészen kikelve kérdő nagybátyámtól:

Ismer-e Fodor ur egy bizonyos Körmös Zuárd nevű poétát?

Egyáltalában hadilábon állok a poétákkal — válaszolt öregem.

Pedig ismernie kell azt az embert — folytató a gróf. — Mondhatom hogy *epochális számár.* Egy kutyát, az ön kutyáját énekelte meg, de hogy.

Nagybátyám oly meglegedetten nézett a gróf urra, mint a ki 20 darab fánkot

következő kiadványaira előfizetést nyit. 1. Helységnevtár 2.) Évkönyvre és a statisztikai közleményre. 3.) Statisztikai havi közleményre. 4.) Magyar tiszti cím és névtárra. 5.) Magyar korona országainak helységnevtárára. A megrendelés a m. k. központi statisztikai hivatalhoz (Budapestre II. Oszlop-utca) küldendő.

Országos vásárok a vidéken: M. Tarpán márcz. 13-án, Csengerben márcz. 17-én, Nagy-Somkúton márcz. 1 és 2-án, Nagy-Ecseden márcz. 4-én, Tisza Ujlakon márcz. 15 és 16-án, Ungváron márcz. 6. és 7-én, Nyiregyháza márcz. 6 és 7-én, M. Szigeten márcz. 13. től 18-ig, Zilahon márcz. 1 és 2-én, Nagy-Szőlősen márcz. 20 és 21-én.

Sértésvesz. Botpaládon fellépett a zárlatot a szolgabírósg már elrendelte.

Még csak tíz nap van a hadmentességi jelentkezésre. Ugy az idegen, mint helybeli illetőségű hadmentességi díjkötelesek a városi katonai ügyosztálynál e hó végéig a hadmentességi díj alapjául szolgáló adatok bemondása végett jelentkezéseiket el ne mulasszák, mert erős pénzbírsággal súlytatnak.

Veszétségre gyanus ebeket fogatott le a rendőrség. A megmárt egyének és harapós kutyák megfigyelés és vizsgálat alatt vannak. A múlt hóban a bpesti Pasteur intézetbe gyógyításra felküldött Némedi Ferencz már egészségesen haza jött.

A mérlegek, súlyok és mértékeket a rendőrség 120 helyen megvizsgálta. Hamis és forgalomból kivett mérleg és súlyért 10 egyén lett megbüntetve. A vizsgálat folyik tovább.

Színház.

Hogy mennyire méltányolja a közönség Kunhegyi direktor ügyes repertoírját s színészeink kifogyhatlan jó indulatát, bizonyítja az, hogy „A hálókocsik ellenőré”-nek bohóságait 3 előadásban, az „Unatkozó király”-ban a plasticus Ragányi bágyadt mosolyát, a csábító pajzán zenéjű „Pepita”-ban az összes szereplők ügyeskedését másodízben mindig tele ház tapsolta meg.

A hét nevezetessége azonban **Ráthonyiné Maróthy Margit**-nak, a budapesti nemzeti színház fényes tehetségű művésznő-

szenderített jobb létre; én meg az epitheton ornans díjmentes kiutalványozása miatt nyeltem nagyokat s forni kezdett vérem, kedvem jött volna neki menni a kecskeszakkállának, de fékeztem indulatomat.

Ha megtudnám, ki volt — beszélt tovább a gróf — magam elé hozatnám s vagy az én aranyos Brikkemet is meg kellene énekelnie vagy pedig kipofoznám ez árnyék világából.

Kezdtém köhécselni, mintha reszelné valami a torkomat, nagybátyám meg nyugodtan így szólt a grófhöz:

Ha éppen csak azt akarja — unokaöcsém ezt is megteszi.

Ah — hát ön az — ön az. No lám nem is gondoltam. Ezzel újból végig néztem rajtam — de én is rajta. Aztán mondani akart valamit, hanem meggondolta a dolgot s elhallgatott. Szemei szórták a villámokat, — álltam a tüzet erősen s harapdáltam ajkaimat. Már-már tarthatatlanná kezdett válni a helyzet. Ezer szerencse, hogy Sztázi bácsi — ki szerfölött örvendett a gróf haragján — közbe szólott:

Gróf ur, holnapután — nagy vadászatot rendezek, legyen szerencsém.

Köszönöm — szólt a gróf — ha tehetni

jének vendégszereplése volt. 17-én *Clemenceau*-ban Izát, 18-án *A nők barátja* ban Simrosenét, 19-én a *Dolovai nábob leányát a báj*, az elveség, az erő oly összhangjával játszotta, mely előtt a kritika kalapot emel. Pedig micsoda nehéz, mondhatnám hihetetlen jellemekbe öltözött. Ifj. Dumas Izája szerelmes lesz első látásra a szobrász Clemenceauba, neje lesz, imádja férjét, de egy bűn, mit anyjától mint ehhez gyermek sajátított még el, a pénzsomj, a nagyravágyás lejtőre viszi; ingatag szíve komoly erkölcsi alap nélkül egyre süllyed, végre gyalázatos halálba vész. Simrosné szeszélyes idealizmusában elhagyja férjét, kit szeret s duzzogva kalandokba téved; a könnyelmű elszédüléstől a „nők barátja” menti meg, egy szellemes lélekbuvár, ki egyre a mások bajait kurálja. A naiv nő lelki hullámzása, végre kibékülése férjével, gyönyörűen megírt dráma. — A „Dolovai nábob leányát” ki ne ismerné? — Maróthy Margit fölhasználta a psychologia s a szinpadai hatást. Az ifjuságot szenvedélyének egyre lángolóbb hevével, az öregeket öntudatos, finoman kidolgozott szerepeivel, a nőket rendkívüli jellemeinek érzelmes alakításával, a földszintet szinpadai otthonosságával, a páholyokat elegáns modorával, a karzatot szívhez csengő hangjával, Hebron hölgyeit pompás toiletteivel — hódította meg.

Mellette nem szabad megfeledkeznünk Rajzról, ki de Ryont nemes művészettel játszotta s Krémerről, ki mint Clemenceau s de Montégro nagy szerepekben mozgott.

Vidék.

Nagy-Károly, febr. 20.

Vármegyei közigazgatási bizottsági ülés volt folyó hó 10-én, melynek egyik igen érdekes tárgyat képezte a sorozás kérdése. Ugyanis Luby Géza bizottsági tag az alispáni jelentés kapcsán tiltakozott az ellen, hogy a sorozási határnapokat az alispán kitűzte, holott azt törvényszerűen tenni nem lehetett és interpellálta az alispánt, ha vajjon megtartja-e a sorozást akkor is, ha az ujonczozás a képviselőház által megszavazva nem lenne? Az alispán erre azt válaszolta, hogy ő tetteiért felelősséget vállal, felelettel a közgyűlésnek tartozik és ha ott megkérdézik, bizonyára felelni fog, melyre Luby Géza megjegyezte, hogy ily kérdőre vonásra alkalom nincsen, mert közgyűlést nem tartanak, illetve nem hívnak össze. Miután az alispán megígérte, hogy e kérdéssel nem kell a májusi közgyűlésig várni, a bizottság áttért egyéb ügyeinek tárgyalására. Tudomásul

fogom, elmegyek; különben erről még beszélünk, vette kalapját — köszönt nagybátyámnak — engem mellőzött.

Kedves öcsém, nem adnám a Dárius kincséért, hogy az a bolond ilyen dühös. Derék ember vagy, látszik, hogy a familiához tartozol.

A *megrovási kaland*, melyben a gróf az imént részesített, kissé roszul esett. Hanem aztán egy jobb jövő édes reményében tettettem magam mindenben s vártam a vadászat napját.

A szenvedélyes vadászok közé tartozom, de csak theoretice; practice — alig volt egy párszor puska a kezemben. Nagybátyám bőven ellátott vadászati szabályokkal, megjegyeztem jól azokat s harmadnap korán reggel — egy szép őszi reggelen neki indultunk a magas hegyeken fekvő rengetegnek — a nagybácsi vadászterületének. A gróf is velünk tartott, Brikk kutya is kivonult. Valamennyi kutya szabadon lett eresztve — a hajtók is elvonultak. Pagát és Brikk mesésen szaladtak, gyönyörű volt őket nézni.

Egy hegy-gerincez oldalán felállottunk sorba mind a hárman. Legfelül állt nagybátyám, alatta a gróf s a gróftól nem

vették a szokásos jelentéseket, különösen az uti költségvetések tárgyában eszközölt intézkedéseket. Ülés után a főispánnál ebéd volt.

Alapítvány. Vetzák Ede tekintélyes kereskedő s a nagy-károlyi takarékpénztár vezérigazgatója, azon alkalmából, hogy nejevel házasságuknak 25 éves évfordulóját ünnepelte meg, 1000 forintos alapítványt tett, melynek kamatai a helybeli főgymnázium egyik szegénysorsu jó előmenetelű tanuló ösztöndíjával fognak szolgálni. Ugyanez alkalmossal a főgymnáziumi segélyegyletnek is 100 frtot adományozott.

Dalegyesületünk tisztújító közgyűlést márczius 12-én délután 4 órára tüzte ki. E törekvő egyesület, mely szorgalmának annyi szép jelét adja, ismét készül egy nagyobb darab betanulására és előadására. „A Disznótor” című tréfás dalmű előadásával bizonyára ismét egy élvezetes estét fog szerezni a közönségnek.

A *kath. legényegyesület* által mult hétfőn tartott farsangi estély kitűnően sikerült. Az egyesület helyiségét zsufolásig megtöltötte a megjelent közönség, mely élvezettel hallgatta végig a valóban ügyesen összeállított programot. A felolvasást Demidor Ignác városi számvevő tartotta. A műsor végeztével az egyesület fáradságot nem ismerő és közkedveltségű elnöke Guba Pál mondott köszönetet egy a közreműködőknek, mint a közönségnek a megjelenésért.

Betörést követett el egy vakmerő ember a helybeli járásbírósg helyiségébe, a mely annál nagyobb bátorságra mutat, mert a járásbírósg irodája a vármegyeház hátsó részében van. Nem sok olvasnivalót talált, s mindössze pár forintot rug a kár, a tettes még ismeretlen.

A *Kereskedelmibank* is megtartotta közgyűlését. A tiszta nyereség 22630 frt 20 kr. volt, melyből az igazgatóság és tartalékalap jutalékainak levonása után részvényenkint 14 frt osztalékot fizetnek ki. A részvények márczius 1-től kezdve váltattak be.

A *kereskedő ifjak bálja*, mely folyó hó 11-én lett megtartva, szintén jól sikerült. A bálon megjelent a főispán ur is kedves nejevel, kik hosszabb ideig maradtak ott. A bevétel 190 frt 50 kr., a tiszta jövedelem 83 frt. 21 kr volt.

A *nagy-szőlősi* esendőrség távirati kérelmére a debreczeni szárnyparancsnokság *Damó Ferencz* esendőrőrmestert a vasúti étteremben letartóztatta, midőn egy Bodosi Eszter nevű hölgy társaságában vacsorázott. Az őrmestert a laktanyába, a nőt pedig a rendőrség fogházába szállították. A letartóz-

messze egy öreg tölgy alá húzódtam én. Jó darabig álltunk így a standon. Sehol semmi sem mutatkozott. A gróf unni kezdte magát; eleinte csak úgy oda-oda pislantott felém, aztán megadta magát — közelebb jött hozzám s így szólt:

Hallja fiatal barátom, ön úgy látszik tehetséges ember.

Igen — epochális számár vagyok.

No, no, — tudja, mikor az ember fel van indulva... nem volt ön még ily állapotban?

De igen, tegnap is.

Ej — feleljünk azt... Tudja mit? — énekelje meg az én Brikkemet is.

Látva azt, hogy a nemes gróf békülékeny szándékkal van, én is megadtam magam.

Miért ne — mondám, megéneklek, hanem azt nem lehet csak úgy ni — potyára.

Jól van, jó — szólt ő, amibe kerül, abba kerül, csak az a fő, hogy úgy mint Pagátot — tudja.

Moglesz — volt válaszom, s a gróf erre visszament előbbi helyére. Mégis csak különös — gondoltam magamban — hogy ezek az emberek kutya költővé akarnak

latás oka az, hogy Damó a kezelésére bizott pénzeket elsikkasztotta.

Ungvár. A kath. kör vasárnap felolvasó estélyt tartott, mely alkalommal *Jaczkovics Sándor* főgymn. tanár értekezett Amerika mai vallási és társadalmi viszonyairól, *Medreczki István* főgymn. tanár a vetítógépről tartott előadást több nagyított képet mutatva be. Az estélyen a képzőintézeti énekkar működött közre. — A növényképzés egyházirodalmi iskolája védőszentjének ünnepén az ungvári közpórházban létesítendő Erzsébet kápolna és a munkácsi tanítói leányváház javára sikerült ünnepélyt rendezett. Kiemelkedő pontja volt *Mitró Dezső* h-hallgató megnyitó és záró beszéde. Jelen volt *Firczik Gyula* püspök is.

Nyilttér.)*

Nyilatkozat.

Több rendbeli olyan eset jutott tudomásomra, hogy velem semmi néven nevezendő összeköttetésben nem álló kereskedők gazdasági- és egyéb magféléket, különösen repamagvakat mint Mauthner-féle magvakat hoznak forgalomba.

E miatt kötelességemnek tartom, egyrészt a gazdaközönség **tájékoztatásául**, másrészt a magszükségletüket nálam bevásárló kereskedők érdekeinek **megvédéseül** kijelenteni, hogy a vidéki ismételőknél csak azon gazdasági- és kerti magvak tekinthetők valóban czégmentől származóknak, melyek vagy

az én ölemzárammal,

vagy egy álló

medvét jelképező

törvényszéki legbejegyzett védjegyemmel, vagy mindkettővel ellátott zacskókban vagy zsákokban vannak.

Mauthner Ödön

csász. és kir. udvari szállító
magnagykereskedés
Budapest, VI., Andrassy-ut 23. sz.

*) E rovat alatt közlöttekért nem vállalfelelősséget a Szerk

avatni, hanem hátha ez a végzetem, ám legyen.

Jót huztam sligoviczás kulacsomból s gondolkodni kezdtem az új témán. Sajnos, a hajtók közelgő kiabálása s a kutyák dühös ugatása megzavarták legjobb eszméimet, Puskámhoz kaptam, felhuztam mind a két ravaszát. Egyszer csak tőlem vagy 60 lépésnyire a sűrűben erős csörtetés hallatszik s két dühös eb ugatása. Arczhoz kapom fegyverem, — a csörtetés felé irányítom a gyilkos esőveket, . . . elfog a vadászszenvedély, — s amidőn látom, hogy a tisztás felé a cserjésből egy hatalmas szarvas rohan . . . durk . . . durk — odadupláztam.

Az eloszlott puskapor-felhő után elterülve feküdt a még zöld pázsiton, — nem a szarvas — hanem nagybátyám Pagátja és a gróf Brikkje. Ugyanakkor láttam a gróf halálra rémült arcát s nagybátyám iszonyu fenyegetését. Ott hagytam én kérem mindent, rohantam haza, felkaptam egy szekérre s mielőtt bucsut vettem volna a kapufélfától, egy névjegyre, melyet a nagybácsi asztalán hagytam, csak ennyit irtam:

„Bocsánat, hogy ily *Pagát ultimót* csináltam.

Tibai Károly.

Homoki szőlőtelepítőknék igen fontos!

A czég 16 év óta áll fenn s most már az országon kívül is e terjedt a hira, amennyiben ma már sok nemes és vadoncz esemetét szállít Horvát-, Szlavonország, Bosznia, Cseh-, Morvaország, Galliczia, Bukovina, Stájerország, Alsó- és Felső Ausztria valamint Szerbia, Bulgária, Románia és Németország részére. Nemesfa állomány ezuttal 700,000 drb; vadoncz állomány 10 millió. A czég évenként 4500—5000 rendelőknek küld szállítmányokat. A gyümölcsfa-iskola teljesen homoktalajon létezik, **homoki szőlőtelepítőknék kincses háza** azért, mert mint tudva sülts így az fokent van a homoktalajból kikerült fa a homokföldben épen úgy, mint az anyagos, köveces talajban, nemkülönben a lapos és magas (hegyes) fekvésűl mindig biztosabban ered meg és fejlődik, mint az, mely agyagos iszapolakodású vagy túlságosan kövérített talajban álltatik elő. A gyümölcsfajok boldogult **Bereczki Máté** mezőkovács házi hírneves telepítői valók. **Ugy magas deraku, valamint törpe esemeték megrendelhetők körte, alma, szilva, őszi baraczk, kajszin baraczk, eseresznye, meggy, lasponya, birs, dió és cserböl.** Az 1—2—3—4 éves, gazdag gyökerei, fajlitos, igen szép esemeték áruba azok erőssége szerint 15 krtól 40 krtig. A 4—5 éves, igen erős koronás sorfák áruba 45—50 kr. Nagyban vételnél az árak külön megállapodás tárgyát képezi. Fentirt gyümölcsfajokból táblaírtes folytán 1—2—3—4 éves selejtezett minőségű esem 40k is kaphatók, erősség szerint 2—5—7—10—15 krtig, melyek gazdag gyökerezésűknél fogva főként nagyban telepítésekhez olcsóságuk folytán igen ajánlatosak. Fenti minőségű esemeték vadonczai is bármely számban és erősségben megrendelhetők a fentirt czégnél. A gazdag gyökerezésű vadonczok 1000 azok erőssége szerint 5 ftt 85 krtól 19 fttig terjed. Nagyobb vételnél 5—10—15 százalék engedmény. — Lovléczim:

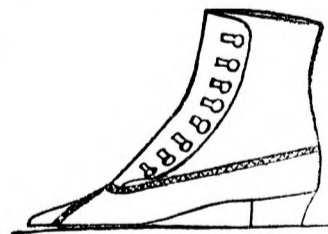
UNGHVÁRY LÁSZLÓ gyümölcsfa-iskolája CZEGLÉDEN.

Tessék árjegyzéket kérni!

Pártoljuk a magyar ipart!

Miklósi Kornél
mú-czipész

Szatmáron, Eötvös-utca 2-ik szám.
A Korona-szálloda atellenében.

Tisztelettel vagyok bátor a n. é. közönség szives tudomására hozni, miszerint a tavaszi időnyre szükséglenő bőr áru és e szakmába vágó különlegességeket beszereztem, sakképzettségem arra batorit, hogy a legkényesebb igényeket is képes vagyok kielégíteni.

Miért is magamat a nagyérdemű közönség szives pártfogásába ajánlva vagyok

kész szolgálattal,

Miklósi Kornél
czipész.

Vidéki megrendelések egy viselt czipő beküldése által eszközölhetők.

Mindentéle czipő legjobb fénymáz, schuhviksz.

Szines és fekete schorvean czipő kemcsők csakis nálam kaphatók.

Kedvező alkalom.

GYÓRY KÁROLY
ÜVEG- ÉS PORCELLÁN KERESKEDÉSE
SZATMÁR, DEÁK-TÉR.

Tulhalmazott raktár miatt az itt felsorolt cik-
keket **mélyen leszállított árban** árusítom. Meny-
asszonyi kelengyék, konyhaberendezési cikkek,
petróleum lámpák, majolika és terokota dísz-tárgyak,
francia porcellán figurák, evőeszközök, alkalmi
ajándéktárgyak feltűnően olcsó árban. Nagyobb be-
vásárlásoknál külön árengedmény.

Kérve a nagyérdemű közönség becses pártfogását
kész szolgálattal
Gyóry Károly.

Kedvező alkalom.

Mélyen leszállított árak.

ORGONA-ÉPÍTÉSI
MŰINTÉZET
Rieger testvérek

Budapest, Garay-utca 48.

Rieger testvérek Jägerndorfi (Osztr.
Szil.) es. és kir. udvari orgona-gyára-
nak fiókja. Legolcsóbb árakon kiváló
orgonákat szállítanak.
A cég 23 évi fennállása óta

540 új orgonát

épített, melyek közül **186** esik Ma-
gyarországra, a többi Norvégiába
Németországba, Romániába, Orosz
Olasz és Törökországba szállították

Orgona-árjegyzékek
ingyen és bérmentve.

Amerikai zsebórák.

Jótállással, hogy a nickel színét nem
változtatja, szerkezete pontosabb és jobb,
mint a legdrágábbakké.

Ára darabonként 3 forint.

Jótállás mellett, míg a készlet tart.

Hozzá ezüstös óraláncz 60 krajczár.

Önberetváló készülék.

Fox, valódi solingeni gyártmány,
sok kiállításon kitüntetve, gyakorlás
nem kell. Megvágás kizárva. Tiszta és
kényelmes munka. Bőrbetegségtől meg-
ment. Tartós és pénzt megtakarító.

Darabja 3 forint.

A penge ***csillagos acézből és a többi
részei alpaccából vannak.

Egy külön penge hozzá 1 forint.

Megrendelhető :

Pollák Sándor főbizományosnál

Budapest, V. ker., Kálmán-utca 17.

Gyűjtőknek 5 drb. után egy ingyen küldetik.

Ruházati műterem a főtiszt. papság részére
a „vörös kereszt“-hez.

Kitüntetve :
Bécs, Páris, London, Madrid, Brüssel, Bou-
logne, Tunis, St.-Gilet stb.

SKARDA VILMOS

IV. Waltergasse I. Bécs. IV. Favoritenstrasse 28.

Ajánl az 1899-ik őszi és téli idényre
papi-, rend- és világi

RUHÁKAT;

különösen :
meleg téli **havelokokat**, s. p. finom fekete
palmerstonból ujjak nélkül **18** frt, ujjakkal
24 frt.; ujjakkal és valódi széles prém-
gallérral, bélelve **34** frt.

Biretumok, kollárék,
chemisettek, házi- és utisapkák, kapuciu-
mok, cingulusok nagy választékban. Vala-
mennyi készítmény a legjobb anyagból,
tartós és díszes kivitelben. **Szövetek méter**
számra is eladatnak.

Egyházi szerek

végleges megrendelés után olcsón szállítanak.

Árjegyzékek és szövetminták ingyen és bérmentve.